

1. בחוק זה —

הגדרות

"אמצעי שליטה", בתאגיד — כל אחת מאלה :

- (1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר ;
- (2) הזכות למנות דירקטורים של התאגיד ;
- (3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד ;
- (4) הזכות ליתרת נכסי התאגיד בעת חיסולו לאחר סילוק חבויותיו ;

"אשראי" — לרבות ערבות, קיבול שטרות, נכיון שטרות, מימון באמצעות השכרת נכסים, פתיחת אשראי תעודות או אישורו, והתחייבות לשלם כסף על חשבון הוולת ;
"אשראי לזמן ארוך" — אשראי שלפי תנאיו התקופה הממוצעת לפרעון הקרן היא שנתיים או יותר ;

"הועדה המייעצת" — הועדה המייעצת שנתמנה לפי סעיף 6 לפקודה ;

"החוקה" או "רכישה" — בין לבד ובין יחד עם קרובים, בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות על ידי תאגיד נשלט ;

"המפקח" — המפקח על הבנקים שנתמנה לפי סעיף 5 לפקודה ;

"הנגיד" — נגיד בנק ישראל שנתמנה לפי סעיף 8 לחוק בנק ישראל, התשי"ד—1954¹ ;
"הפקודה" — פקודת הבנקאות, 1941² ;

"מקרקעין" — כמשמעותם בחוק המקרקעין, התשכ"ט—1969³, לרבות זכות במקרקעין או התחייבות לעשות עסקה במקרקעין ;

"סניף" — כל מקום שבו מקבל תאגיד בנקאי פקדונות כספיים או מנהל עסקים עם לקוחותיו, לרבות סניף נייד ומקום שבו מוצב מיתקן שבאמצעותו יכול לקוח של התאגיד לבצע פעולות בחשבונו אצל התאגיד ;

"פקדונות כספיים" — לרבות הלוואות ;

"קרוב" — בן זוג, אח, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה ;

"שליטה" — היכולת לכוון את פעילותו של תאגיד, למעט יכולת הנובעת רק ממילוי תפקיד של דירקטור או משרה אחרת בתאגיד, וחוקה על אדם שהוא שולט בתאגיד אם הוא מתחזק יותר מחמישים אחוזים מסוג מסויים של אמצעי השליטה בתאגיד ;

"תאגיד בנקאי" — בנק, בנק חוץ, בנק למשכנתאות, בנק למימון השקעות, בנק לקידום עסקים, מוסד כספי או חברת שירותים משותפת ;

"תאגיד החוקה בנקאית" — תאגיד שמתקיימות בו שתי אלה :

- (1) הוא שולט בתאגיד בנקאי ;

* נתקבל בכנסת ביום כ"ד באדר ב' התשמ"א (30 במרס 1981) ; הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1378, התשל"ט, עמ' 49.

1 ס"ח התשי"ד, עמ' 192 ; התשמ"א, עמ' 129.

2 ע"ר 1941, תוס' 1, עמ' 85 ; ס"ח התשל"ט, עמ' 72.

3 ס"ח התשכ"ט, עמ' 259 ; התשל"ט, עמ' 20.

(2) יותר מחמישה אחוזים מכלל נכסיו הם אמצעי שליטה בתאגידים בנקאים שבשליטתו והלוואות לתאגידים כאלה ;
"תאגיד חוץ" — תאגיד שהואגד במדינת חוץ ;
"תאגיד זור" — תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי ושעיסוקיו הם בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שנתייחדו לתאגידים בנקאיים לפי סעיפים 13 או 21.

2. המוסמך לתת רשיון, היתר או אישור לפי חוק זה רשאי להתנותו בתנאים ולהגבילו, לפי השיקולים המפורטים בחוק זה.

פרק ב' : רישוי תאגידים בנקאיים

3. לא יהא תאגיד בנקאי אלא ברשיון לפי חוק זה.

חובת רשיון

4. (א) הנגיד רשאי, לפי שיקול דעתו ולאחר התייעצות בוועדת הרשיונות שנתמנתה לפי סעיף 5, לתת —

רשיונות

(1) לחברה שהתאגדה בישראל על פי פקודת החברות ; ושאינה חברה פרטית —

(א) רשיון בנק ;

(ב) רשיון בנק למשכנתאות ;

(ג) רשיון בנק למימון השקעות ;

(ד) רשיון בנק לקידום עסקים ;

(ה) רשיון מוסד כספי ;

(ו) רשיון חברת שירותים משותפת ;

(2) לתאגיד חוץ רשום בישראל שהוא בנק במדינת חוץ — רשיון בנק חוץ.

(ב) רשיון אינו ניתן להעברה.

5. (א) הנגיד ימנה חמישה מבין חברי הועדה המייעצת להיות ועדת הרשיונות.

ועדת רשיונות

(ב) לא יכהן כחבר בוועדת הרשיונות מי שהוא בעל שליטה, דירקטור או עובד של תאגיד בנקאי או של תאגיד השולט בתאגיד בנקאי.

(ג) מי שחדל להיות חבר בוועדה המייעצת יחדל לכהן כחבר ועדת הרשיונות.

(ד) החלטות ועדת הרשיונות יתקבלו ברוב חבריה.

(ה) ועדת הרשיונות רשאית לקבוע את נוהל עבודתה ודיניה.

6. במתן רשיונות לפי חוק זה יובאו בחשבון ענינים אלה :

(1) תכנית הפעולה של המבקש וסיכוייו להגשימה ;

שיקולים במתן רשיונות

4 חוקי א"י, כרך א', עמ' 155.

- (2) התאמתם של בעלי אמצעי השליטה, הדירקטורים והמנהלים של המבקש לתפקידים;
- (3) תרומת מתן הרשיון לתחרות במערכת הבנקאות ולרמת השירותים בה;
- (4) המדיניות הכלכלית של הממשלה;
- (5) טובת הציבור;
- (6) לגבי בנק חוץ — הדדיות בדבר רישוי תאגידים בנקאיים בין ישראל לבין המדינה שבה מרכז עסקיו של המבקש.

7. (א) לא יינתן רשיון אלא אם הוון המניות המונפק והנפרע של המבקש אינו פחות מן הנקוב בתוספת.

הוון מינימלי

(ב) הנגיד, באישור שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת, רשאי להגדיל בצו את הסכומים הנקובים בתוספת.

(ג) הוגדלו הסכומים הנקובים בתוספת, יגדיל כל תאגיד בנקאי, תוך שלוש שנים, את הוון המונפק והנפרע לסכום המוגדל; המפקח רשאי להאריך לתאגיד בנקאי פלוני את תקופת שלוש השנים.

8. הנגיד רשאי, לאחר התייעצות בוועדת הרשיונות, לבטל רשיון, בכל אחד מן המקרים שלהלן, לאחר שניתנה לתאגיד הבנקאי הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו:

ביטול רשיון

- (1) התאגיד ביקש ביטול רשיונו;
- (2) התאגיד לא החל בניהול עסקים או חדל לנהל אותם;
- (3) התאגיד הפר תנאי מהותי מתנאי הרשיון;
- (4) הוון של התאגיד פחות מן הסכום הנקוב בתוספת הראשונה, או שהתאגיד הבנקאי לא הגדיל את הוון כאמור בסעיף 7(ג);
- (5) התאגיד הפר הוראת חיקוק הפרה שיש בה כדי לפגוע במהימנותו;
- (6) גיתן צו לפירוק התאגיד או למינוי כונס נכסים עליו, למעט כונס נכסים שנתמנה לפי סעיפים 27, 33 או 35;
- (7) התאגיד החליט על פירוקו מרצון;
- (8) טעמים שבטובת הציבור מורים על הצורך לבטל את הרשיון.

9. (א) תאגיד בנקאי שרשיונו בוטל, דינו לענין הפקודה וחוק בנק ישראל, התשי"ד—1954, כדין תאגיד בנקאי במשך שלוש שנים מיום הביטול.

המשך הפיקוח על תאגיד שרשיונו בוטל

(ב) הנגיד רשאי להורות לתאגיד בנקאי שרשיונו בוטל בדבר ניהול עסקיו ככל שהדבר ייראה לו נחוץ כדי להגן על גושי של התאגיד ועל לקוחותיו האחרים שהתקשרו עמו לפני ביטול רשיונו; אין בהוראה כאמור כדי לפטור את התאגיד מאחריותו למילוי התחייבות שהתחייב בה לפני ביטול רשיונו.

פרק ג': תחומי הפעולה של תאגידים בנקאיים וייחודם

10. לא יעסוק בנק אלא בעיסוקים אלה:

תחומי פעולה של בנק

- (1) קבלת פקדונות כספיים בחשבונות עובר ושב על מנת לשלם מהם בשיק לפי דרישה;

- (2) קבלת פקדונות כספיים אחרים ;
- (3) הנפקת ניירות ערך ;
- (4) ניהול מערכת תשלומים, לרבות גביית כספים, העברתם והמרתם ;
- (5) מתן אשראי ;
- (6) השקעה בניירות ערך או בזהב המיועד לצרכים מוניטריים ;
- (7) שמירה וניהול של מסמכים סחירים, ניירות ערך, זכויות ונכסים אחרים למען הזולת, כשלוח, כשומר, כסוכן או כנאמן, ובלבד שלא ינהל כאמור מפעל עסקי ;
- (8) השכרת כספות ;
- (9) קניה ומכירה של ניירות ערך כסוחר, כסוכן או כחתם ;
- (10) ייעוץ כספי וכלכלי ;
- (11) תיווך בעסקאות כספיות וכלכליות, למעט תיווך בעסקאות של קניה או מכירה של סחורות או מקרקעין ;
- (12) עיסוק שהותר במפורש לבנק לפי חוק ;
- (13) פעולה אחרת הנלווית לעיסוק שמוותר לבנק.

שליטת בנק
בהאגידים

11. לא ישלוט בנק אלא בתאגידים אלה :

- (1) תאגיד בנקאי אחר ;
- (2) תאגיד חוץ שאילו ניהל עסקים בישראל היה חייב ברשיון לפי חוק זה ;
- (3) קופת גמל ;
- (4) תאגיד עזר ;
- (5) תאגיד פלוני מסוג אחר שאישר המפקח לאחר התייעצות עם ועדת הרשימות.

תחומי פעולה
של בנק חוץ

12. (א) לא יעסוק בנק חוץ בישראל אלא בעיסוקים המותרים לבנק לפי סעיף 10.
- (ב) לא ישלוט בנק חוץ בתאגיד המנהל עסקים בישראל אלא אם מותר היה לבנק לשלוט בו לפי סעיף 11.

ייחוד פעולות
לבנק ולבנק חוץ

13. מי שאיננו בנק או בנק חוץ לא יעסוק בקבלת פקדונות כספיים בחשבונות עובר ושב על מנת לשלם מהם לפי דרישה בשיק.

תחומי פעולה של
בנק למשכנתאות

14. לא יעסוק בנק למשכנתאות אלא בעיסוקים אלה :

- (1) הנפקת ניירות ערך ;
- (2) קבלת פקדונות כספיים למתן הלוואות ופקדונות כספיים אחרים שאישר המפקח ;
- (3) מתן אשראי לזמן ארוך למימון רכישתם של מקרקעין או למימון בניה, ומתן אשראי לזמן קצר למימון בניה האמור להיפרע כאשר יקבל רוכש המקרקעין אשראי לזמן ארוך למימון רכישתם מהבנק או מתאגיד בנקאי אחר ;
- (4) השקעות בניירות ערך ;

- (5) הפקדת פקדונות כספיים בתאגידים בנקאיים ובאוצר המדינה ;
- (6) ייעוץ כספי וכלכלי בתחום עיסוקיו ;
- (7) תיווך בעסקאות כספיות וכלכליות בתחום עיסוקיו ;
- (8) עיסוק שהותר במפורש לבנק למשכנתאות לפי חוק ;
- (9) פעולה אחרת הנלווית לעיסוק שמותר לבנק למשכנתאות.

15. לא ישלוט בנק למשכנתאות אלא בתאגידים אלה :

שליטת בנק
למשכנתאות
בתאגידים

- (1) תאגיד בנקאי אחר ;
- (2) תאגיד עזר ;
- (3) תאגיד פלוני מסוג אחר שאישר המפקח לאחר התייעצות עם ועדת הרשיונות.

16. לא יעסוק בנק למימון השקעות אלא בעיסוקים אלה :

חחומי פעולה של
בנק למימון
השקעות

- (1) הנפקת ניירות ערך ;
- (2) קבלת פקדונות כספיים למתן הלוואות ופקדונות כספיים אחרים שאישר המפקח ;
- (3) מתן אשראי לזמן ארוך שמטרתו מימון השקעות, למעט אשראי למימון רכישה של דירת מגורים, ומתן אשראי לזמן קצר האמור להיפרע כאשר יקבל הלווה אשראי לזמן ארוך מהבנק ;
- (4) מתן אשראי למימון השקעות, בהכוונת הממשלה, מתוך פקדונות כספיים למתן הלוואות ;
- (5) מתן ערבות לטובת המדינה או לטובת תאגיד בנקאי אחר בשביל לקוח ששעבד מנכסיו לבנק או מתן ערבות לטובת אחר בשביל לקוח ששעבד כל נכסיו הקבועים לבנק ;
- (6) השקעה בניירות ערך ;
- (7) הפקדת פקדונות כספיים בתאגידים בנקאיים ובאוצר המדינה ;
- (8) ייעוץ כספי וכלכלי בתחום עיסוקיו ;
- (9) תיווך בעסקאות כספיות וכלכליות בתחום עיסוקיו ;
- (10) עיסוק שהותר במפורש לבנק למימון השקעות לפי חוק ;
- (11) פעולה אחרת הנלווית לעיסוק שמותר לבנק למימון השקעות.

17. לא ישלוט בנק למימון השקעות אלא בתאגידים אלה :

שליטת בנק
למימון השקעות
בתאגידים

- (1) תאגיד בנקאי אחר ;
- (2) תאגיד עזר ;
- (3) תאגיד פלוני מסוג אחר שאישר המפקח לאחר התייעצות עם ועדת הרשיונות.

18. לא יעסוק בנק לקידום עסקים אלא בעיסוק מן המנויים בסעיף 10, למעט פסקה (1).

חחום פעולה של
בנק לקידום
עסקים

19. (א) לא ישלוט בנק לקידום עסקים אלא בתאגידים אלה :

שליטת בנק
לקידום עסקים
בתאגידים

- (1) תאגיד מן המנויים בסעיף 11 ;

- (2) תאגיד אחר, לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים; המפקח רשאי, לגבי תאגיד פלוני ומטעמים שיפרט, להאריך את התקופה האמורה לפרק זמן נוסף.
- (ב) לענין פרק זה, לא ייחשב תאגיד בנקאי השולט בבנק לקידום עסקים כשולט בתאגיד פלוני שבשליטת הבנק לקידום עסקים אלא אם התאגיד הבנקאי מחזיק בדרך אחרת עשרה אחוזים או יותר מסוג מסויים של אמצעי השליטה באותו תאגיד פלוני.
- (ג) הנגיד, באישור שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע בצו —
- (1) שיעור מקסימלי להשקעותיו של בנק לקידום עסקים בתאגיד שבשליטתו, כאחוז מהונו של הבנק לקידום עסקים;
 - (2) שיעור מקסימלי להשקעותיו של בנק לקידום עסקים בכלל התאגידים שבשליטתו, כאחוז מהונו של הבנק לקידום עסקים;
 - (3) שיעור מקסימלי להשקעותיו של תאגיד בנקאי או של תאגיד החזקות בנקאיות בבנקים לקידום עסקים שבשליטתו, כאחוז מהונו של התאגיד הבנקאי או של תאגיד ההחזקה הבנקאית, לפי הענין.
- (ד) בצו כאמור בסעיף קטן (ג) ניתן לקבוע כללים להגדרת הונו והשקעותיו של תאגיד בנקאי או של תאגיד החזקה בנקאית ודרך חישובם, לרבות השימוש במאזן מאוחד.

תחום פעולה של מוסד כספי

20. (א) לא יעסוק מוסד כספי אלא בעיסוק מן המנויים בסעיף 10, למעט פסקה (1), שנקבע ברשיונו.
- (ב) לא ישלוט מוסד כספי אלא בתאגיד מן המנויים בסעיף 11, שנקבע ברשיונו.
- (ג) המפקח יפרסם ברשומות הודעה על מתן רשיון למוסד כספי, תוך פירוט העיסוקים שהותרו לו.

ייחוד פעולות לתאגידים בנקאיים

21. (א) מי שאינו תאגיד בנקאי לא יעסוק —
- (1) בקבלת פקדונות כספיים ובמתן אשראי כאחת;
 - (2) בהנפקת ניירות ערך החייבות בתשקיף לפי סעיף 15 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח—1968, ובמתן אשראי כאחת.
- (ב) לענין סעיף זה —
- "קבלת פקדונות כספיים" — משלושים בני אדם או יותר בעת ובעונה אחת, למעט —
- (1) קבלת אשראי מתאגיד בנקאי;
 - (2) קבלת אשראי מספקים;
 - (3) קבלת דמי קדימה מקונים;
 - (4) קבלת פקדון כספי כערובה לחיוב;
- "ניירות ערך" — למעט מגניות, ניירות ערך בני-המרה למניות וניירות ערך המקנים זכות לרכוש מגניות;
- "מתן אשראי" — למעט —
- (1) הפקדת פקדון כספי בתאגיד בנקאי;

- (2) מתן אשראי לכתקים או לקונים כפעולה גלווית לעיסוקיו האחרים של נותן האשראי ;
- (3) מתן אשראי לעובדים של נותן האשראי ;
- (4) השקעות בניירות ערך נסחרים בבורסה ;
- (5) מתן אשראי לתאגיד השולט בנותן האשראי או לתאגיד אשר יותר מעשרים וחמישה אחוזים מסוג מסויים של אמצעי השליטה בו מוחזקים בידי נותן האשראי או בידי אדם השולט בנותן האשראי.

22. לענין סעיף 21, לא ייחשבו כקבלת פקדונות כספיים, קבלת פרמיות ביטוח בידי מבטח כמשמעותו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשי"א—1951⁶, וקבלת כספים בידי קופת גמל כמשמעותה בפקודת מס הכנסה⁷.

חברות ביטוח וקופות גמל

23. חברת שירותים משותפת תעסוק רק במתן שירותים לתאגידים בנקאיים או ללקוחותיהם.

תחומי פעולה של חברת שירותים משותפת

24. (א) לא יחזיקו מספר תאגידים בנקאיים, שאינם נשלטים בידי אדם אחד, ביותר מחמישים אחוזים מאמצעי השליטה בתאגיד העוסק במתן שירותים לחבריו או ללקוחותיהם ואין לו רשיון של חברת שירותים משותפת.

החזקת אמצעי שליטה בחברת שירותים משותפת

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על החזקת אמצעי שליטה בבורסה לניירות ערך בעלת רשיון לפי סעיף 45 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח—1968.

25. הנגיד, לאחר התייעצות בוועדה המייעצת, באישור שר האוצר ובאישור הכנסת בדרך החלטה, רשאי לקבוע עיסוק נוסף לעיסוקים המותרים לתאגידים בנקאיים לפי פרק זה, בין בדרך כלל, בין לסוג מסויים של תאגידים בנקאיים ובין לקבוצה מתוך סוג מסויים של תאגידים בנקאיים.

הרחבת עיסוקים של תאגידים בנקאיים

26. על אף האמור בפרק זה, רשאי תאגיד בנקאי לרכוש או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד, או להיות בעל משכון על אמצעי שליטה בתאגיד ולממשו, אם רכישת אמצעי השליטה או החזקתם או יצירת המשכון ומימושו נועדו בתום לב לשמש ערובה לחיוב.

רכישת אמצעי שליטה כערובה לחיוב

27. (א) תאגיד בנקאי השולט בתאגיד אחר שאסור לו לשלוט בו לפי פרק זה, או שבא לידי שליטה בתאגיד אחר מכוח הוראות סעיף 26, ימכור אמצעי שליטה בתאגיד האחר עד ששוב לא ישלוט בו ; המכירה תתבצע תוך תקופה שקבע המפקח, לאחר שנתן לתאגיד הבנקאי הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו.

מכירת אמצעי שליטה

(ב) לא מכר התאגיד הבנקאי את אמצעי השליטה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי בית המשפט המחוזי, לבקשת המפקח, למנות כונס נכסים למכירת אמצעי שליטה, כאמור.

פרק ד' : פעולות מעוונות היתר

28. (א) לא יפתח תאגיד בנקאי סניף ולא ינהל עסקים בו אלא לפי היתר שנתן הנגיד לאחר התייעצות בוועדת הרשיונות.

סניפים

⁶ ס"ח התשי"א, עמ' 221.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

- (ב) לבנק לקידום עסקים לא יהיו יותר מארבעה סניפים בישראל.
 (ג) החובה לקבל היתר סניף במדינת חוץ לא תחול על בנק חוץ.

שיקולים במתן
 היתר סניף

29. במתן היתר סניף יובאו בחשבון ענינים אלה :

- (1) תרומת הסניף לשירותים הניתנים ללקוחות התאגיד הבנקאי או להתפתחות עסקיו ;
- (2) היקף עסקי התאגיד הבנקאי, הונו, רווחיותו ויכולתו לנהל את הסניף ;
- (3) לגבי סניף מחוץ לישראל — יכולתו של המפקח לפקח על פעילותו ;
- (4) המדיניות הכלכלית של הממשלה ;
- (5) טובת הציבור.

ביטול היתר סניף

30. (א) הנגיד רשאי לבטל היתר סניף, לאחר שנתן לתאגיד הבנקאי הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו ולאחר התייעצות בועדת הרשיונות, אם נתקיימה אחת מאלה :

- (1) התאגיד לא החל בניהול עסקים בסניף או חדל לנהלם ;
- (2) התאגיד הפר תנאי מהותי מתנאי ההיתר ;
- (3) התאגיד הפר הוראה מהותית של חוק זה, של הפקודה או של חוק בנק ישראל, התשי"ד—1954, בניהול הסניף ;
- (4) לגבי סניף מחוץ לישראל — המפקח אינו יכול לפקח על פעילותו והנגיד סבור כי הדבר עלול לפגוע בהבטחת יציבותו של התאגיד ;
- (5) טעמים שבטובת הציבור מורים על הצורך לבטל את ההיתר.

(ב) בוטל היתר סניף, יחדל התאגיד הבנקאי לנהל עסקים בסניף תוך תקופה שיקבע הנגיד.

החוקת אמצעי
 שליטה בתאגיד
 חוץ

31. (א) לא יחזיק תאגיד בנקאי או תאגיד החזקה בנקאית יותר מעשרה אחוזים מסוג מסויים של אמצעי השליטה בתאגיד חוץ שאילו ניהל עסקים בישראל היה חייב ברשיון לפי חוק זה, אלא על פי היתר שנתן הנגיד לאחר התייעצות בועדת הרשיונות.

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על בנק חוץ ולא על תאגיד החזקה בנקאית השולט בבנק חוץ ואינו שולט בתאגידים בנקאיים אחרים.

שיקולים במתן
 היתר לפי
 סעיף 31

32. במתן היתר לפי סעיף 31, יובאו בחשבון ענינים אלה :

- (1) תרומת תאגיד החוץ לשירותים הניתנים ללקוחותיהם של מבקש ההיתר או של תאגידים בנקאיים שבשליטתו או להתפתחות עסקיו של מבקש ההיתר ;
- (2) היקף עסקי מבקש ההיתר, הונו, רווחיותו ויכולתו לנהל את תאגיד החוץ ;
- (3) יכולתו של המפקח לקבל מידע על הפעילות של תאגיד החוץ ;
- (4) המדיניות הכלכלית של הממשלה ;
- (5) טובת הציבור.

33. (א) הנגיד רשאי לבטל היתר לפי סעיף 31, לאחר שנתן לבעל ההיתר הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו ולאחר התייעצות בוועדת הרשיונות, אם נתקיימה אחת מאלה:

- (1) בעל ההיתר הפר תנאי מהותי מתנאי ההיתר;
- (2) בעל ההיתר הפר הוראה מהותית של חוק זה, של הפקודה או של בנק ישראל, התשי"ד—1954, בקשר עם תאגיד החוץ;
- (3) המפקח אינו מקבל מידע מספיק על פעילותו של תאגיד החוץ, והנגיד סבור כי הדבר עלול לפגוע בהבטחת יציבותו של בעל ההיתר;
- (4) טעמים שבטובת הציבור מורים על הצורך לבטל את ההיתר.

(ב) בוטל היתר כאמור, ימכור בעל ההיתר, תוך תקופה שיקבע הנגיד, את אמצעי השליטה בתאגיד החוץ, עד ששוב לא יחזיק יותר מעשרה אחוזים מסוג כלשהו של אמצעי השליטה בתאגיד החוץ; לא עשה כן, רשאי בית המשפט המחוזי, לבקשת המפקח, למנות כונס נכסים למכירת אמצעי השליטה, כאמור.

34. (א) לא ירכוש אדם — בעצמו או יחד עם קרוביו או עם אחרים הפועלים בתיאום עמו דרך קבע — יותר מעשרה אחוזים מסוג מסויים של אמצעי השליטה בתאגיד בנקאי או בתאגיד החזקה בנקאית, אלא על פי היתר שנתן הנגיד לאחר התייעצות בוועדת הרשיונות.

רכישת אמצעי
שליטה בתאגיד
בנקאי

(ב) לא ירכוש אדם — בעצמו או יחד עם קרוביו או עם אנשים אחרים הפועלים בתיאום עמו דרך קבע — שליטה בתאגיד בנקאי או בתאגיד החזקה בנקאית, אלא על פי היתר שנתן הנגיד לאחר התייעצות בוועדת הרשיונות.

(ג) מי שמחזיק אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי או בתאגיד החזקה בנקאית לא יעביר אותם לאחר בידועו שהגעבר זקוק להיתר לפי סעיף זה וכי אין בידו ההיתר.

(ד) היתר שניתן לפי סעיף זה כוחו יפה גם לגבי כל תאגיד שבשליטת בעל ההיתר.

(ה) הוראות סעיף זה לא יחולו על מי שרכש אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי או בתאגיד החזקה בנקאית בהעברה על פי דין.

(ו) הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי אמצעי שליטה בבנק חוץ או בתאגיד החזקה בנקאית השולט בבנק חוץ ואינו שולט בתאגיד בנקאי אחר, אלא אם הרוכש הוא תושב ישראל.

35. (א) רכש אדם אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי או בתאגיד החזקה בנקאית בניגוד להוראות סעיף 34, או בהעברה על פי דין, רשאי הנגיד להורות לו למכור, תוך תקופה שיקבע, את אמצעי השליטה, כולם או מקצתם, עד ששוב לא יחזיק יותר מעשרה אחוזים מסוג כלשהו של אמצעי השליטה האמורים; לא עשה כן, רשאי בית המשפט המחוזי, לבקשת המפקח, למנות כונס נכסים למכירת אמצעי השליטה כאמור.

מכירת אמצעי
שליטה

(ב) לא יתן הנגיד הוראה לפי סעיף קטן (א) למי שרכש את אמצעי השליטה בהעברה על פי דין, אלא לאחר שנתן לו הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו ולאחר התייעצות בוועדת הרשיונות.

36. המחזיק — בעצמו או יחד עם קרוביו או עם אחרים הפועלים בתיאום עמו דרך קבע — יותר מעשרה אחוזים מסוג מסויים של אמצעי השליטה בתאגיד בנקאי או בתאגיד

דיווח על החזקת
אמצעי שליטה

החזקה בנקאית, ימסור למפקח, ביום 1 באפריל של כל שנה ובמועדים אחרים שיקבע המפקח, דין וחשבון על החזקת אמצעי השליטה האמורים שבידיו ופרטים כפי שידרוש המפקח בדבר —

- (1) חברי ההנהלה ובעלי אמצעי השליטה בו — אם המחזיק הוא תאגיד;
- (2) האנשים שהוא פועל כשלוח או כנאמן בשבילם.

פרק ה': תיאומים ותיקונים בחקיקה

תיקון פקודת
הבנקאות

37. (א) בכל מקום בפקודה, פרט לסעיפים 4 ו-4א, במקום "בנק" יבוא "תאגיד בנקאי".

(ב) בסעיף 2 לפקודה —

(1) הגדרות "בנק", "בנקנוט", "עסקי בנק", "חברה", "המועצה" ו-"מוסד בנקאי" — יימחקו;

(2) הסעיף יסומן (1) ואחריו יבוא:

"(2) משמעות כל מונח אחר בפקודה זו תהא כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א—1981."

(ג) סעיפים 2א, 2ב, 3 ו-3א לפקודה — בטלים.

(ד) בסעיף 4 לפקודה —

(1) בסעיף קטן (1), במקום "פרט לחברה המורשה לעסוק בעסקי בנק בהתאם להוראות סעיף 3 של פקודה זו" יבוא "פרט לבנק, לבנק חוץ, לבנק למשכנתאות, לבנק למימון השקעות, ולבנק לקידום עסקים";

(2) בסעיף קטן (2), במקום "מעשר לירות" יבוא "מחמש מאות שקלים";

(3) בסעיף קטן (4), במקום "לגבי אדם שהוא בעל רשיון לנהל עסקי בנק לפי סעיף 7" יבוא "לגבי בנק, בנק חוץ, בנק למשכנתאות, בנק למימון השקעות או בנק לקידום עסקים";

(4) סעיף קטן (5) — בטל.

(ה) בסעיף 4א(א) לפקודה —

(1) במקום "בעל רשיון לנהל עסקי בנק" יבוא "תאגיד בנקאי";

(2) במקום "בעסקי בנק" יבוא "בעיסוק שנתייחד לתאגיד בנקאי לפי סעיפים 13 או 21 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א—1981."

(ו) בסעיף 5 לפקודה —

(1) בסעיף קטן (א), במקום "בנק שפקודה זו חלה עליו" יבוא "תאגיד בנקאי";

(2) בסעיף קטן (ג), אחרי "בענין עבירות על פקודה זו" יבוא "על חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א—1981."

(ז) סעיף 7 לפקודה — בטל.

(ח) בסעיף 8(א) לפקודה, במקום "מסמכים אחרים, העוברים לסוחר" יבוא

"מסמכים סחירים אחרים" ובמקום "הלוואות כנגד שטרי חוב המובטחים" יבוא "הלוואות מובטחות".

(ט) בסעיף 8 לפקודה, במקום "לאחר התייעצות בוועדה" יבוא "לאחר התייעצות בוועדת הרשיונות".

(י) בסעיף 78 לפקודה —

(1) במקום "הוועדה" יבוא בכל מקום "ועדת הרשיונות";

(2) סעיף קטן (ד) — בטל.

(יא) בסעיף 18 לפקודה, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) המנהל המורשה מוסמך, לאחר התייעצות בוועדת ההנהלה ובאישור הנגיד, להעביר את נכסיו של התאגיד הבנקאי, כולם או מקצתם, לתאגיד בנקאי אחר המקבל על עצמו את כל התחייבויותיו של התאגיד הבנקאי."

(יב) סעיף 8 ייד לפקודה — בטל.

(יג) בסעיף 9 לפקודה —

(1) במקום "בנק שהוא חברה נכרית בגדר מובנו של סעיף 2 מפקודת החברות" יבוא "בנק חוץ" ובמקום "של אותה חברה נכרית" יבוא "של בנק החוץ";

(2) בסעיף קטן (2), במקום "מחמש לירות" יבוא "מחמש מאות שקלים".

(יד) במקום סעיף 10(1) לפקודה יבוא:

"(1) תאגיד בנקאי יפרסם את הדין וחשבון הכספי השנתי המבוקר שלו, או תמצית ממנו, במועד, בצורה ובהיקף שהורה המפקח."

(טו) בסעיף 11(2) לפקודה, במקום "ממאה לירות" יבוא "מעשרים וחמישה אלף שקלים".

(טז) במקום סעיף 12 לפקודה יבוא:

"אגרות שנחיות 12. (1) תאגיד בנקאי ישלם לאוצר המדינה כל שנה אגרת רשיון ובעד כל סניף אגרה נוספת; שר האוצר יקבע בצו, באישור ועדת הכספים של הכנסת, את שיעורי האגרות ומועדי תשלומן, ומותר לקבוע שיעורי אגרה מופחתים לבנק חוץ בהתחשב בהיקף פעילותו בישראל.

(2) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר דינים וחשיבונות שתאגיד בנקאי חייב להגיש לשם חישוב האגרות ובדבר סדרי תשלומן.

(3) תאגיד בנקאי שלא שילם אגרה במועדה, דינו — קנס חמש מאות שקלים לכל יום פיגור."

(יז) במקום סעיף 13 לפקודה יבוא:

13. מי שקיבל מתאגיד בנקאי הלוואה לשם רכישת דירת מגורים או במיטתו של דירת מגורים, רשאי, על אף כל הסכם הקובע אחרת, לפרעה לפני המועד שנקבע לפרעונה בתנאים אלה:

(א) סכום הפרעון המוקדם לא יפחת מעשרה אחוזים מהסכום

המקורי של ההלוואה או מעשרה אחוזים מיתרת ההלוואה

"פדיון מוקדם של הלוואה"

בצירוף הריבית והפרשי ההצמדה שנצברו ולא נפרעו עד יום הפרעון בפועל, לפי הגבוה;

(ב) התאגיד הבנקאי רשאי להתנות פרעון מוקדם כאמור בתשלום עמלה בתנאים ובשיעור שקבע הנגיד בצו לאחר התייעצות עם הועדה ובאישור שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת.

(יח) במקום סעיף 14 לפקודה יבוא:

14. תאגיד בנקאי לא יוציא שטר למוכ"ז בר פרעון לפי דרישה.

(יט) סעיפים 114 ו-114 לפקודה — בטלים.

(כ) בסעיף 15 לפקודה, אחרי "לפי פקודה זו" יבוא בכל מקום "או לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א—1981".

(כא) סעיף 15ב(3) לפקודה — בטל.

(כב) אחרי סעיף 15 לפקודה יבוא:

15. לענין סעיפים 5, 8א, 8ג, 8ט עד 8כא, 13 ו-13א, דין תאגיד עזר כדין תאגיד בנקאי.

תיקון חוק
בנק ישראל

38. (א) בכל מקום בחוק בנק ישראל, התשי"ד—1954 (בסעיף זה — החוק), פרט לסעיפים 37 ו-38, במקום "מוסד בנקאי" יבוא "תאגיד בנקאי".

(ב) בסעיף 1 לחוק, הגדרות "מוסד בנקאי", "מוסד כספי", "חברה" ו"אגודה שיתופית" — יימחקו, ובסופו יבוא:

"תאגיד בנקאי" — כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א—1981, לרבות תאגיד עזר כמשמעותו באותו חוק.

(ג) בסעיף 13(2) לחוק, המלים "או מוסד כספי" — יימחקו.

(ד) בסעיף 37 לחוק —

(1) במקום "מוסד בנקאי בישראל" יבוא "תאגיד בנקאי";

(2) במקום "מוסד בנקאי מחוץ לישראל" יבוא "בנק או מוסד כספי מחוץ לישראל".

(ה) בסעיף 38 לחוק, במקום "מוסד בנקאי או כספי מחוץ לישראל" יבוא "מבנק או מוסד כספי מחוץ לישראל".

(ו) בסעיף 53(ב) לחוק, המלים "שלא יעלו בכל מקרה על 30% לשנה מסכום החריגות" — יימחקו.

(ז) סעיף 70 לחוק — בטל.

39. סעיפים 56(3), 56(4) ו-62 לפקודת האגודות השיתופיות * — בטלים.

40. פקודת הבנקים לאשראי * — בטלה.

8 חוקי א"י, כרך א', עמ' 360.

9 חוקי א"י, כרך א', עמ' 407.

תיקון פקודת
האגודות
השיתופיות

ביטול פקודת
הבנקים לאשראי

41. (א) תאגיד שהואגד בישראל ואשר ביום כ"ה באדר ב' התשמ"א (31 במרס 1981) (להלן — היום הקובע) ניהל כדין עסקי בנק כמשמעותם בפקודה — זכאי לרשיון בנק. (ב) תאגיד חוץ אשר ביום הקובע ניהל כדין עסקי בנק בישראל — זכאי לרשיון בנק חוץ.
- (ג) תאגיד אשר ביום הקובע עסק במתן אשראי לזמן ארוך למימון רכישת מקרקעין והשתמש כדין במלה "בנק" בשמו, או שהיה בעל רשיון כבנק לאשראי לפי פקודת הבנקים לאשראי — זכאי לרשיון בנק למשכנתאות.
- (ד) תאגיד אשר ביום הקובע עסק במתן אשראי לזמן ארוך למימון השקעות והשתמש כדין במלה "בנק" בשמו — זכאי לרשיון בנק למימון השקעות.
- (ה) תאגיד אשר ביום הקובע היה בעל רשיון לפי סעיף 3א לפקודה — זכאי לרשיון מוסד כספי שלפיו מותר לו להמשיך באותם עיסוקים המותרים למוסד כספי שהוא עסק בהם ביום הקובע.
- (ו) תאגיד אשר ביום הקובע ניהל כדין עסק שהמשיך ניהולו אסור לפי סעיף 21(א)(2) — זכאי לרשיון מוסד כספי שלפיו מותר לו להמשיך באותם עיסוקים המותרים למוסד כספי שהוא עסק בהם ביום הקובע.
- (ז) תאגיד אשר יותר מחמישים אחוזים מאמצעי השליטה בו הם בידי מספר תאגידים הזכאים לרשיון תאגיד בנקאי לפי סעיף זה ואשר ביום הקובע עסק במתן שירותים לחבריו או ללקוחותיהם — זכאי לרשיון חברת שירותים משותפת.
- (ח) תאגיד לא יקבל אלא רשיון אחד לפי סעיף זה, ואם הוא זכאי לרשיון משני סוגים או יותר — יבחר אחד מביניהם.
42. הזכאי לרשיון תאגיד בנקאי זכאי גם להיתר סניף בעד כל מקום שבו ניהל עסקים כדין דרך קבע עם לקוחותיו ביום הקובע.
43. תאגיד החזקה בנקאית או תאגיד הזכאי לרשיון תאגיד בנקאי, אשר ביום הקובע החזיק יותר מעשרה אחוזים מסוג מסויים של אמצעי שליטה בתאגיד חוץ שסעיף 31 חל עליו, זכאי להיתר לפי סעיף 31 לגבי תאגיד החוץ.
44. (א) הזכאי לרשיון או להיתר לפי סעיפים 41 עד 43 שלא הגיש לנגיד בקשה לכך עד תום ששה חדשים לאחר היום הקובע — רואים אותו כאילו ויתר עליו. (ב) הנגיד רשאי להתנות רשיון או היתר לפי סעיפים 41 עד 43 בתנאים דומים לאלה שחלו על הזכאי מכוח הפקודה.
45. תאגיד בנקאי שקיבל רשיון לפי סעיף 41 והונו קטן מהסכום הנקוב בתוספת לאותו סוג של תאגיד בנקאי, חייב להגדיל את הונו לסכום האמור עד תום שלוש שנים מהיום הקובע.
46. (א) תאגיד בנקאי אשר ביום הקובע עסק כדין בעיסוק שאסור לו לעסוק בו לפי הוראות פרק ג', רשאי להמשיך באותו עיסוק עד תום שלוש שנים מהיום הקובע.

מוסדות קיימים

היתרי סניפים

החזקת תאגיד חוץ

מתן רשיונות והיתרים לזכאים

תקופת השלמת הון

עיסוק אסור

(ב) תאגיד אשר ביום הקובע ניהל כדין עסק שהמשך ניהולו אסור לפי סעיף 21(א)(2) ושאינו רוצה לקבל רשיון כמוסד כספי כאמור בסעיף 41(ו), לא ייחשב כמפר הוראות סעיף 21(א)(2) אם יקיים את שתי אלה:

(1) הוא יודיע לנגיד תוך ששה חדשים מהיום הקובע כי הוא מוותר על זכותו לקבל רשיון מוסד כספי;

(2) כל עוד לא נפדו כל ניירות הערך שהנפיק כאמור בסעיף 21, הוא לא יעסוק במתן אשראי חדש כמשמעותו בסעיף 21, פרט לאשראי הבא להחליף אשראי שנפרע, כדי לשמור על כיסוי לניירות ערך שהנפיק עד היום הקובע.

החוקת אמצעי שליטה בתאגיד

47. תאגיד בנקאי אשר ביום הקובע שלט בתאגיד שאסור לו לשלוט בו לפי הוראות פרק ג', רשאי להמשיך לשלוט בו עד תום ארבע שנים מהיום הקובע.

הארכת תקופה

48. המפקח רשאי להאריך לתאריך פלוני את התקופות הקבועות בסעיפים 45, 46 ו-47 אם הוא שוכנע כי התאגיד עשה מאמצים סבירים למלא אחרי הוראות החוק במשך התקופה ודרושה תקופה נוספת כדי לעשות כן.

פרק ז': שונות

49. (א) מי שהפר הוראה מהוראות סעיפים 13, 21 או 34, דינו — מאסר חמש שנים עונשין או קנס חמש מאות אלף שקלים.

(ב) מי שהפר הוראה מהוראות סעיפים 10 עד 12, 14 עד 20, 23, 24, 28, 31 או 36 או הוראות הנגיד לפי סעיף 9(ב), דינו — מאסר שנתיים או קנס מאתיים אלף שקלים.

(ג) מי שאיגו תאגיד בנקאי אך עוסק בקבלת פקדונות כספיים או בהנפקת ניירות ערך כאמור בסעיף 21(א)(2) והעביר את הכספים כאשראי או בצורה אחרת לאחר שאיגו תאגיד בנקאי או תאגיד עור אך עוסק במתן אשראי, יאשמו שניהם בעבירה לפי סעיף 21.

אחריות דירקטור ומנהל כללי לעבירות של תאגיד בנקאי

50. מי שהיה דירקטור או מנהל כללי של תאגיד בנקאי שעה שהתאגיד עבר עבירה על חוק זה, ייחשב כשותף לעבירה וניתן להרשיעו בה, אם לא הוכיח אחד משני אלה:

(1) העבירה נעברה שלא בידיעתו ותפקידו לא חייב אותו לדעת על העבירה;

(2) לאחר שנודע לו שהתאגיד עומד לעבור את העבירה, נקט בכל האמצעים האפשריים כדי למנוע את התאגיד מלעבור את העבירה.

אגודה שיתופית כתאגיד בנקאי

51. הוראות חוק זה יחולו על אגודה שיתופית כאילו היתה חברה, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

תחולת הוראות לגבי כונס נכסים

52. הוראות פרק ה' לחוק הוצאה לפועל, התשכ"ז—1967¹⁰, יחולו לגבי כונס נכסים שנמנהגה לפי חוק זה בשינויים המחוייבים.

10 ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

- ביצוע 53. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
- חחילה 54. תחילתו של חוק זה ביום כ"ו באדר ב' התשמ"א (1 באפריל 1981).
- כריסום 55. חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.

תוספת
(סעיף 7)

הון מינימלי

הסכום	סוג התאגיד
10,000,000 שקלים	בנק
סכום במטבע חוץ השווה ל-10,000,000 שקלים	בנק חוץ
6,000,000 שקלים	בנק למשכנתאות
6,000,000 שקלים	בנק למימון השקעות
6,000,000 שקלים	בנק לקידום עסקים
3,000,000 שקלים	מוסד כספי
100,000 שקלים	חברת שירותים משותפת

יורם ארידור
שר האוצר

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה